

את עמיתיו למקצוע מחלק האדריכל יונתן מונג'ק לשלוש קבוצות עיקריות: אלו שהצורה חשובה להם מכל, אלו שמאפשרים לפונקציות ולצרכים להשפיע על הצורה ואלו שמבינים שהצורה היא תוצאה של התרבות שלנו. העבודות שלו, כך הוא מאמין, משקפות תרבות במובנה הרחב, הן ישראליות במהותן, מתכתבות עם הנוף המקומי, עם הצמחייה ועם השמש הבהוקת, ומעמידות במרכז את האנשים שבעבורם נבנה הבית.

אחרי דקות ספורות של שיחה ברור שמונג'ק מאוהב במקצוע שלו. הוא אוהב לדבר עליו ולצייר אותו עד לפרטים הקטנים - רעפי הטרקוטה החביבים עליו, סוגי אבן ועץ שהוא בוחר, פרזולי הברזל, דלתות הכניסה הכבדות, עצי הליצ'י והאבוקדו שהוא נוטע בחצרות ועוד ועוד. אבל הכי הוא אוהב לדבר על אנשים. אלו שגרים בבתים שלו ואלה שגורו. הוא מתלהב כשהוא מספר על לקוחותיו שאיתם הוא מבלה שנתיים ולעיתים אף יותר במהלך הבנייה בניסיון להבין מהו עבורם בית: כזה שיכיל וישרת את רצונותיהם ומנהיגהם, שיהלום את טעמם ותחביביהם, שיאפשר פרטיות מרבית למי שצריך אותה והמון אור למי שאוהב.

אדריכל קלינוי

האדריכל יונתן מונג'ק מאמין שעבודותיו משקפות את התרבות במובנה הרחב, הן ישראליות במהותן ומתכתבות עם הנוף המקומי. יעל אפרתי פגשה בו לרגל יציאת הספר "יונתן מונג'ק", המציג תמונה ויז'ואלית מרשימה של יצירות של אדריכל הקשוב ללקוחותיו ומאוהב במקצוע שלו

מאת יעל אפרתי צילום שי אדם

נושא לספר התחקיר שהוא מבצע מגיע עד לפרטים הקטנים ביותר. וכולם, הוא מעיד, נפתחים בסופו של דבר ומשתפים פעולה ברצון. אחת מלקוחותיו העניקה לו את הכינוי "אדריכל קלינוי" והוא מוכן לחתום על הכינוי הזה במאת האחוזים.

"על החלק הזה בעבודה אני 'הרוס'", הוא אומר, "השיחות הארוכות עם הלקוחות, ההופכים לשותפים פעילים בתהליך, והצורך למצוא פתרונות יצירתיים על פי מידתם הפרטית מכריע את העבודה, מאתגרים ומונעים גלישה לשגרה משעממת".

על חלק מהתוצאות הסופיות - בעיקר בתים כפריים, רומנטיים, ספוני עץ ויפים להפליא שמצליחים לשלב בין ישן לחדש, שניכר בהם כבוד לקיים, תוך שאיפה לצקת תכנים וצורות חדשים במעין "פיוז'ן" עם הגיון פנימי, ניתן ללמוד מספר אלבום חדש "יונתן מונג'ק, אדריכלות, עיצוב וסגנון חיים", שיצא כעת לאור בהוצאת כתר. המחברת והעורכת אורלי רובינזון היא שיזמה את הרעיון "לעשות עליו ספר" כהגדרת מונג'ק והוא בהתחלה לא חיבב אותו. גם כעת הוא אומר שהוא קצת נבוך אבל מסביר שהסכים בסופו של דבר לרעיון אחרי שהשתכנע שגם הארכיטקטורה - כמו תמונות וכפסלים במוזיאון - נועדה להיראות ושהספרים יכולים לשמש לה במה.

יש לו גם מסר משלו לאיגוד המקצועי שלו לפיו הוא רוצה להשיב לאדריכלים הישראלים את כבודם שנשחק במהלך עשרים השנה האחרונות, שבהן הפכו חלק מהם, גם המוכשרים והמקוריים, לשרטטים אצל יזמים גדולים.

למונג'ק יש גם אמירה אישית אופטימית, שאולי תעודד מישהו שימצא קווי דמיון עם הביוגרפיה הפרטית שלו. הוא גדל בתנאים קשים ובבדידות, הוריו נפרדו בילדותו המוקדמת ועם אביו חודש הקשר רק אחרי שנים. כשהיה בן 14, עת עזבה אמו את הארץ, חי כאן לבדו.

לצאלל בירושלים, העיר שבה חי הרבה שנים וממנה הוא שואב

הרבה מהשראתו, הגיע עם תיק עבודות גדוש ציורים שצייר במהלך שנות ילדותו ועורותו אבל בלי תעודת בגרות. הוא הוסמך כאדריכל ובתוך שנים לא רבות הקים עם רעייתו, אירית, אותה פגש בפקולטה ולה הקדיש את הספר, משרד משגשג, והצטרף לשורת האדריכלים המובילה בארץ.

ציור, שירה ובישול כשהוא נשאל על מאפייניה של האדריכלות הישראלית ועל דעתו על שכונות "בנה ביתך" בחיפה

הארץ הוא קובע כי קיימת אדריכלות ישראלית קודם כל כי אנחנו אחרים, למשל, בדפוסי הבילוי והאירוח שלנו, בסדרי העדיפויות ובצרכים של המשפחה הגרעינית והמורחבת, והוא משוכנע כי אפשר יהיה לזהות בית ישראלי גם בארץ אחרת. הפלורליזם, המאפיין את האדריכלות הפרטית כאן, הריבוי והגיוון, חשובים בעיניו. "מוכרחים לקחת את הצ'אנס. האלטרנטיבה של אחידות בטוחה עלולה להוביל לבינוניות". ובכל מקרה הספר הבא שלו, כבר החליט, יוקדש לעוד אהבות גדולות שלו: ציור, שירה ובישול. ■